

Tentamen

Skriftlig tentamen i ämnet: **Bild och form, 7,5hp** Inlämningstid: **14:22**

Tentamensdatum: 2015-12-07

Skrivtid: 13.00 – 16.00 Poäng: **205**

Skrivningsansvarig lärare: Anja Kalin

Tillåtna hjälpmedel: Linjal och ej programmerbar miniräknare Betyg: **6**

Ditt namn: **Gustaf Rossi**

Födelsedatum: **[REDACTED]**

Maxpoäng **30 p** Betygsgränser:
G: 18 p
VG: 24 p

Tentamensinstruktioner

Lämna **tydliga och klara svar** på de frågor du besvarar. Svar som **ej kan uttydas** av examinator i samband med rättning kommer att **betraktas som felaktigt**. Även **oklara** eller **vaga svar** som kan misstolkas **behandlas på detta sätt**.

Lämna gärna **delsvar** på frågor även om du inte kan redogöra för hela det aktuella svaret. **Delpoäng kan komma att utdelas** i de fall då delsvaret är av tillräcklig kvalitet.

Inga andra hjälpmedel än de ovan nämnda får användas. Om så ändå sker kommer detta att betraktas som **misstanke om fusk** och **anmälas** till för dessa frågor avsedd instans inom universitetet.

I det fall du i en fråga uppmanas att ge **ett visst antal exempel** kommer **poängavdrag** att göras om du anger **fler exempel** än anvisat och **något av dem är felaktigt**.

Försök att tillgodoräkna sig poäng genom **avskrift av, eller läsande av, annan students svar** anses också som **misstanke om fusk** och kommer likaledes att anmälas till för dessa frågor avsedd instans inom högskolan.

Tänk på att **läsa frågorna noggrant** så att du svarar på rätt fråga.

Lycka till!

Fråga 1

När du fotograferar handlar det om att **exponera en bild** på ett korrekt sätt. Vilka **tre huvudsakliga kamerainställningar** styr hur en bild exponeras? (1,5p)

Inställning 1: *Slutar tid*

Inställning 2: *Bländare*

Inställning 3: *ISO*

/1,5

Fråga 2

Vi använder oss av olika kompositioner, perspektiv och utsnitt när vi tar bilder.

a) **Hur är motivet avbildat** om vi tar en bild med **grodperspektiv**? (1p)

Svar: *Motivet avbildas underifrån/från marken*

/

b) Om en person fotograferas ur ett grodperspektiv, vad blir den **generella konnotationen av denna person**? (1p)

Svar: *En person med makt, eller i en maktposition*

/

Fråga 3

När vi **analyserar bilder** kan vi titta på bilderna utifrån ett **denotativt** eller **konnotativt perspektiv**.

Beskriv bilden till höger ur ett **denotativt perspektiv**. (1p)

Svar: *Två personer kramas*

utomhus. Kvinnan håller i

en bukett

/

Fråga 4

I boken "Effektiv visuell kommunikation" beskriver författaren hur vi inom **bildtolkning** använder oss av olika **retoriska bilder**.

a) Vilken funktion fyller **synekdokebilden**? (1p)

Svar: Något mindre används för att beskriva något större.

0,5

lite vagt!

b) **Ge ett konkret exempel** på ett sammanhang när det är lämpligt att använda en synekdokebild. (1p)

Svar: Ett universitet kan visas på bild genom att visa studenter som läser böcker

0,5

Fråga 5

Ljusets riktning i förhållande till kameran kan avsevärt påverka motivet när du fotograferar.

a) Vad kallas det ljus där **ljuskällan finns bakom motivet** och lyser rakt mot kameran? (0,5p)

Svar: Motljus

0,5

b) **Näm ett problem** som kan uppstå vid **exponeringen** om du använder en ljuskälla bakom motivet? (1p)

Svar: Motivets blir underexponerat/mörkare på objekten framför ljuskällan

1.

Fråga 6

Två begrepp inom **kulörlära** som ofta förväxlas är **färg** och **kulör**. Beskriv **skillnaden** mellan dessa två begrepp. (1p)

Svar: Färg är den fysiska benämningen på det vi kan ta på, ex Målarfärg

En kulör är färgens våglängd som den uppfattas av ögat

Fråga 7

Vi använder oss av olika **kulörsystem** för att definiera och beskriva kulörer.

a) Beskriv hur det **subtraktiva kulörsystemet** är uppbyggt? (1p)

Svar: Tre kulörer, Cyan Magenta Gul, används för att skapa alla andra kulörer. Utöver dessa används även en Key Color, Svart. 0,5

b) Ange ett **sammanhang** när det subtraktiva kulörsystemet används? (1p)

Svar: Vid tryck /

Fråga 8

När vi jobbar med **digitala bilder** kan vi välja att **sampla** dem. Vad är det egentligen som händer om vi **samplar ner** en digital bild? (1p)

Svar: Tar bort upprepande information från bilden. 0

Fråga 9

När vi sparar bilder på en dator kan vi välja om de ska vara komprimerade med **förstörande** eller **oförstörande komprimering**, alternativt vara **okomprimerade**.

a) **Vad händer** rent tekniskt med bilden om vi använder oss av **förstörande komprimering**? (1p)

Svar: Information och kvalitet försvinner/förstörs i bilden. Små detaljer försvinner. Bearbetningar som gjort syns inte om bilden öppnas igen. Filstorleken blir mindre. 0,5

b) Nämn ett **filformat** som använder sig av förstörande komprimering? (0,5p)

Filformat: JPG 0,5

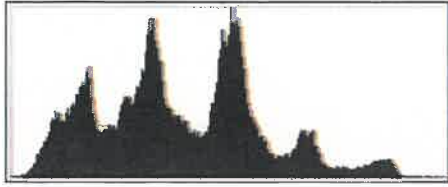
Fråga 10

I samband med att vi jobbar med **bildbehandling** av en digital bild kan vi välja att **manipulera** den. **Vad innebär det** att manipulera en bild? (1p)

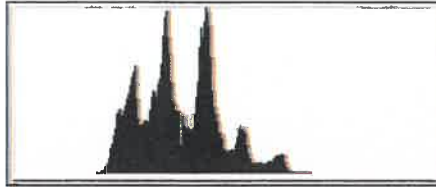
Svar: Göra bearbetningar på bilden så den inte ser ut som vid fotograferingstillfället. Tex, ändra vitbalans, ljus, lägga till saker i bilden. 0,5

Fråga 11

Ett viktigt verktyg vid justering av digitala bilder är **histogrammet**. Nedan ser du bilder på två stycken histogram som påvisar en förändring gjord i en **bilds tonomfång**. **Vad har hänt** med bildens tonomfång? (1p)

Originalbild

Justerad bild

Svar: De mörka partierna (skuggorna) och de ljusa (högdager) har ändrats. Det "svartaste" och "vitaste" kulörerna finns inte.

Fråga 12

Du jobbar med omslaget till en broschyr som ska innehålla en bild med **utskriftsstorleken 12,0 x 16,5 cm**. För att trycket ska bli bra måste bildens **upplösning ligga på 300 ppi**. Hur många **pixlar** (bredd x höjd) måste originalbilden ha för att det ska räcka till? *Avrunda uppåt till närmaste heltal*. (1p)

Svar: 1949 x 1418 pixlar

$$\frac{12}{2,54} \approx 4,724 \text{ inch} \quad 300 \cdot 4,724 = 1417,2 \text{ pix}$$

$$\frac{16,5}{2,54} \approx 6,496 \text{ inch} \quad 300 \cdot 6,496 = 1948,8 \text{ pix}$$

Fråga 13

Inom **typografin** delas teckensnitten in i olika **teckensnittsfamiljer**. Nedan ser du **fem exempel** på olika teckensnitt. **Knyt ihop** rätt exempel med rätt familj. *Dra raka linjer mellan familjerna och exemplen*. (1p)

Mekaner	Typografi R
Antikvor	Typografi ✓
Linjärer	Typografi ✓
Skriptor	Typografi ✓
Fria stilar (Extreme)	Typografi R

0

Fråga 14

När vi **bearbetar texter** för exempelvis en trycksak kan vi **justera textens radavstånd**. **Beskriv** vad begreppet radavstånd innebär samt **mellan vilka punkter** det mäts? (1p)

Svar: Avståndet mellan raderna, avståndet mäts från den linje övre texten är skriven på, till samma linje raden under

1.
(BASLINJEN!)

Fråga 15

I boken "Effektiv visuell kommunikation" talar författaren om hur vi kan **jobba med färg** i vår grafiska design och att vi kan **utnyttja kulörckirkeln** för att skapa olika starka kulörkombinationer. **Hur ska vi välja kulörer** till vår layout om vi vill att den ska **"skrika"** fram budskapet? (1p)

Svar: Använda hög mättnad, mycket ljusstyrka.
Skapa många tydliga kontraster mellan kulörerna.

0,5

Fråga 16

Inom **funktionell design** vill vi att layouten ska **attrahera** och **orientera** betraktaren. **Ge ett exempel** på hur vi kan använda oss av färg för att attrahera? (1p)

Svar: _____

0

Fråga 17

I samband med att vi **skapar en layout** använder vi oss av begreppet **satsyta**. **Beskriv vad som avses** med detta begrepp? (1p)

Svar: Den yta som används till att placera innehållet (text, bild) på.

1.

Fråga 18

För att en layout ska bli **mer dynamisk**, och inte upplevas som trist eller statisk kan vi **jobba med kontraster**. Ge **ett konkret exempel** på hur vi kan göra en layout mer dynamisk genom att jobba med kontraster? (1p)

Exempel 1: En webbsida kan ha en kulör på bakgrunden och ha en kontrast/använda komplementfärg på länkar för att tydligt urskilja länkarna

0,5

Fråga 19

När vi jobbar med layout och design kan vi använda oss av de så kallade **gestaltlagarna**. I boken "Effektiv visuell kommunikation" räknar författaren upp tre av dessa.

a) **Vilka tre gestaltlagar** är, enligt Bo Bergström, de mest användbara inom bildkommunikation och formgivning? (1p)

Gestaltlag 1: —

Gestaltlag 2: —

Gestaltlag 3: —

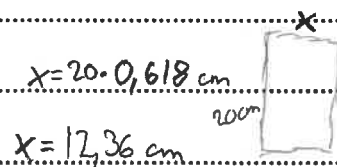
b) **Varför** använder vi oss av dessa lagar i samband med att vi **skapar en layout**? (1p)

Svar: —

Fråga 20

Du har fått i uppgift att skapa en trycksak vars format ska följa det **gyllene snittet** för att få till harmoniska proportioner. **Höjden, 20 cm**, är redan bestämd på förhand. **Hur bred ska trycksaken vara** om formatet ska följa det gyllene snittet? (1p)

Svar: 12,36 cm

/

Fråga 21

I boken "Grafisk kokbok" redogör författarna för de olika **tryckmetoderna** vi använder idag. **Beskriv kortfattat** hur tryckmetoden **offsettryck** fungerar. (1,5p)

Svar: Fyra olika tryckplåtar används. En med grundfärgen svart.

Tre plåtar där en är cyan, en magenta och en gul. Pappret går igenom varje plåt för sig och trycks med den mängden färg varje plåt har.

Fråga 22

I boken "Grafisk kokbok" beskriver användare författarna begreppet **ytvikt** när de beskriver **papprets egenskaper**. **Vad avses** med begreppet ytvikt? (1p)

Svar: Ytvikten är hur mycket pappret väger i gram per kvadratmeter g/m^2

Fråga 23

Syftet med **upphovsrätten** är att ge kreatörer bestämmanderätt över sina alster. Men **vad skyddas** och vad skyddas inte av upphovsrätten? Nedan räknas **sex olika alster** upp. **Ringa in de som är skyddade av upphovsrätten**. (1p)

✓ Layouten på "Expressens" webbplats

IKEA-katalogen ✓

ℓ Statsmiljön med fontänen på Larmtorget

Filmen "Rambo" ℓ

ℓ Reinfeldts memoarer – "Halvvägs"

Malin Wollins krönika i "Aftonbladet" ℓ

Fråga 24

I samband med **upphovsrätt** talar vi ofta om **Creative Commons**. **Vad är syftet** med Creative Commons? (1p)

Svar: Förenkla för andra personer att veta om och hur en annan upphovsman tillåter användning av dennes verk.